

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PYSKOWICACH, DIAGNOZA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH ZA ROK 2009 ORAZ EWALUACJA PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 - 2011**

**Opracowanie:
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Pyskowicach**

Pyskowice, marzec 2010

I. Zarządzanie zasobami:

Zatrudnienie ogółem - 22 osoby/20,50 etatu:

- Dyrektor Ośrodka - 1 osoba/1 etat
- Kierownik Sekcji Świadczeń - 1 osoba/1 etat
- Sekcja Pomocy Środowiskowej:
 - pracownicy socjalni – 10 osób/10 etatów
 - konsultant ds. profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną – 1 osoba/0,75 etatu
- Sekcja Administracyjno – Ekonomiczna:
 - główny księgowy – 1 osoba/1 etat
 - pracownik administracyjny – 1 osoba/1 etat
 - samodzielne stanowisko ds. administracyjno – kadrowych – 1 osoba/1 etat
 - pracownik obsługi – 1 osoba/0,50 etatu
 - goniec – 1 osoba/ 0,25 etatu
- Sekcja Świadczeń:
 - pracownicy administracyjni – 4 osoby/4 etaty

W 2009r. z 1 osobą umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu, na który była zawarta, 4 osoby zatrudniono, w tym 1 osobę na stanowisko urzędnicze.

Wolontariat:

Kontynuowano udział w projekcie „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” realizowanym przez Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych KaFOS, współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Zawarto porozumienie o współpracy w ramach wolontariatu, którego celem jest współdziałanie w zakresie pomocy klientom OPS na okres od 21.XII.2009r. - 31.XII.2010r. Wolontariusz zobowiązał się wykonywać prace o charakterze świadczeń wolontarystycznych (pomoc w sprawowaniu opieki nad niepełnosprawnymi dziećmi).

Inne działania w obszarze zatrudnienia:

zatrudnianie i opieka nad stażystami skierowanymi z PUP do odbycia stażu na stanowisku: pracownika biurowego i pracownika ekonomicznego oraz prowadzenie praktyk studenckich – łącznie w ciągu roku 9 osób.

Szkolenia wewnętrzne BHP:

- wstępne - 13 osób, w tym: 4 osoby nowozatrudnione, 9 osób – stażyści i praktykanci
- okresowe – 2 osoby

Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników:

Kształcenia podjęły bądź kontynuuje **6 osób** na studiach:

- podyplomowych – 2 osoby
- wyższych magisterskich – 3 osoby
- wyższych licencjackich – 1 osoba

Ogółem ilość szkoleń i konferencji, w których wzięli udział pracownicy OPS - **94**

Ilość osób, która korzystała ze szkoleń – **20**

Liczba pracowników podwyższających swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i kształcenie z roku na rok wzrasta.

Tematyka szkoleń:

- „Rynek pracy – integracja społeczna, wspólnota gospodarowania...”
- „Sprawozdawczość budżetowa samorządowych jednostek budżetowych za 2008r.”
- „Przygotowanie do zamknięcia ksiąg rachunkowych w 2008 roku w jednostkach budżetowych”
- „Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2009 roku”
- „Rachunkowość budżetowa”
- „Postępowanie administracyjne w pomocy społecznej”
- „Postępowanie w sprawie uchylenia zmiany, zmiany bądź stwierdzenia nieważności decyzji ostatecznych”
- „Asystent rodziny”
- „Przemoc domowa – dziecko skrzywdzone”
- „Nowa ustawa o pracownikach samorządowych”
- „Stosowanie procedur administracyjnych w pomocy społecznej”
- „Poszukiwanie zasobów własnych”
- „Instrukcja kontroli finansowej, zasady polityki rachunkowej oraz procedury kontrolne w sektorze finansów”
- „Sporządzenie sprawozdania RB – WS Roczne za 2008 rok”
- „Profesjonalna obsługa klienta”

- „Dłużnicy alimentacyjni”
- „Opracowywanie strategii rozwiązywania problemów społecznych”
- „Podstawowe przepisy prawne niezbędne w pracy pracownika socjalnego”
- „Pracownik socjalny jako organizator społeczności lokalnej”
- „Przeciwdziałanie przemocy domowej”
- „Dziecko w rodzinie wieloproblemowej”
- „System przeciwdziałania pomocy w rodzinie na poziomie samorządów”
- „Wolontariat i inne narzędzia aktywacji zawodowej”
- „Wizerunek kobiety na przestrzeni wieków”
- „Podstawy prawne i organizacyjne wolontariatu w OPS”
- „Profesjonalny pracownik socjalny pomostem do godnego życia osób potrzebujących wsparcia -EFS”
- „Zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy”
- „System prawny wolontariatu w Polsce”
- „Psychologiczne i pedagogiczne aspekty kompetencji zawodowej nauczycieli, wychowawców i pracowników socjalnych”
- „Pracownik socjalny, świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny”
- „Pracownik socjalny - kontrakt socjalny”
- „Dziecko w rodzinie zastępczej”
- „Promocja aktywnej integracji”
- „Profesjonalny pracownik socjalny – interwencja kryzysowa”
- „Przeciw porzuceniu – rodzice zastępczy nadzieją”
- „Księgowe ujęcia rozliczeń funduszu alimentacyjnego”
- „Współpraca ze środowiskiem lokalnym – wolontariat”
- „Nowe płace – służby płacowe”
- „Przemoc w rodzinie i praca ze sprawcą przemocy”
- „Praca z rodziną wieloproblemową”
- „Radzenie sobie ze stresem”
- „Zasady prawidłowej realizacji projektów dofinansowanych z POKL (sprawozdawczość)”
- „Dochodzenie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych”
- „Obsługa elektronicznej rejestracji ubezpieczeń”
- „Ekonomia społeczna na Śląsku. Perspektywy rozwoju i współpracy”

- „Projekty wolontariackie w ramach projektu „Wolontariat w OPS”
- „Naliczanie płac – zmiany w 2009r.”
- „FASD jako wyzwanie dla rodziny, profesjonalistów, społeczeństwa”
- „Klasyfikacja budżetowa oraz strukturalna”
- „Skuteczny menedżer”
- „Pogłębiony trening komunikacji interpersonalnej”
- „Planowanie i księgowanie projektów systemowych – EFS”
- „Projekt socjalny z wykorzystaniem aktywnej integracji”
- „Konferencja grupy rodzinnej w praktyce pracy z rodziną”
- „Metodyka diagnozy problemów społecznych”
- „Doskonalenie umiejętności menedżerskich”
- „Zagadnienia związane z czasem pracy”
- „Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach (SFA) jako metoda realizacji kontraktu socjalnego”
- „Odpisy aktualizujące należności w jednostkach budżetowych”
- „Zasady rozliczania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”
- „Zasady naliczania wynagrodzeń i innych świadczeń pracownikom samorządowym”
- „Rachunkowość jednostek pomocy społecznej w praktyce”
- „Wsparcie osób uzależnionych w woj. śląskim w zakresie ich integracji społecznej i zawodowej”
- „Konferencja grupy rodzinnej”
- „Zagadnienia związane z wynagrodzeniem pracowników”
- „Zarządzanie wolontariatem”
- „SFA jako metoda realizacji kontraktu socjalnego”
- „Budowanie i praca zespołów interdyscyplinarnych”
- „Akademia umiejętności menedżerskich”
- „Zagadnienia i problemy wynikające ze sprawowania przez wojewodę nadzoru i kontroli w zakresie pomocy społecznej”
- „Bilans doświadczeń – Program Operacyjny Kapitał Ludzki”
- „Motywowanie klientów do zmiany”
- „Co nowego w pomocy społecznej”
- „Pedagogiczne i psychologiczne skutki migracji zarobkowej rodziców tzw. „eurosierodztwo”
- „Inicjowanie partnerstw z PUP”.

II. Polityka informacyjna

Informacje o działalności OPS publikowane na bieżąco były w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pyskowicach (www.bip.pyskowice.pl), a także na stronie internetowej miasta Pyskowice (www.pyskowice.pl) i na tablicy ogłoszeń w siedzibie Ośrodka. W siedzibie OPS dostępne były różnorodne ulotki informacyjne, ogłoszenia i komunikaty dotyczące spraw klientów oraz działań i funkcjonowania OPS. Ponadto na tablicy ogłoszeń zamieszczano bieżące oferty pracy, w ramach współpracy z PUP w Gliwicach i Młodzieżowym Biurem Pracy w Pyskowicach.

III. Przeprowadzone kontrole:

1. wewnętrzne w zakresie:

- przestrzegania dyscypliny pracy przez pracowników OPS
- rzetelności i terminowości rozpatrywania wniosków o przyznanie pomocy i prowadzenia postępowania administracyjnego mającego na celu jej udzielenie
- zatrudnienia
- prawidłowości przyznawania i wypłacania świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- zużycia mediów
- przeglądu technicznego i konserwacji okresowej sprzętu p. poż.

2. zewnętrzne w zakresie:

- wydatków finansowych realizowanych przez OPS w 2008r. - podmiot kontrolujący Urząd Miejski w Pyskowicach
- realizacji Projektu POKL. 07. 01. 01 – 24 – 154/08 „Trampolina – sięgaj wyżej” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013 - podmiot kontrolujący Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach.

IV. Inne działania:

Opracowano 1 projekt uchwały Rady Miejskiej dot:

- przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2010 – 2015”

Ochrona danych osobowych:

- **83** odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych osobowych
- **77** wniosków OPS wystosował do innych jednostek

Korespondencja:

- przychodząca – **7240**
- wychodząca - **2334**

V. Działalność Sekcji Pomocy Środowiskowej – pracownicy socjalni i konsultant

Pracownicy socjalni podjęli działania rekrutacyjne i dokonali selekcji kandydatów do:

- prac społecznie użytecznych ,
- Projektu systemowego „Trampolina – sięgaj wyżej”,
- zawarli **43** kontrakty socjalne, którymi zostało objętych 52 osoby, w tym do w/w projektu,
- zawarto indywidualne programy wychodzenia z bezdomności z **4** osobami.

Przedstawiciel OPS był członkiem Komisji Konkursowej ds. opiniowania ofert na powierzenie bądź realizację zadań gminy, m. in. z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o działalności organizacji pożytku publicznego i o wolontariacie.

Pracownik Sekcji Pomocy Środowiskowej uczestniczył w **1** spotkaniu zespołu interdyscyplinarnego (pracownik socjalny, pedagog, psycholog).

3 pracowników Sekcji Pomocy Środowiskowej w ramach wewnętrznej superwizji i weryfikacji dokonało analizy **840** indywidualnych przypadków pod kątem planowanej pomocy i działań podejmowanych przez pracowników socjalnych w rejonach.

Działaniami pracowników socjalnych objęto (w tym wywiady środowiskowe, wizyty patronażowe, interwencje, praca socjalna):

- **1643** środowiska,

W zestawieniu tabelarycznym w porównaniu do 2007 i 2008 roku powyższe działania kształtują się następująco:

Rodzaj działań	2007	2008	2009
Kontrakty socjalne	34	63	43
Wywiady środ., wizyty patronażowe, interwencje	2095	1811	1643
Weryfikacja i superwizji wew.	1300	901	840

Ponadto:

- Udzielanie wsparcia, stała analiza sytuacji rodzin, „monitoring” zmian
- W 2009r. metodą wideotreningu komunikacji (VIT) objęto 4 rodziny (suma osób w rodzinach: 14). W sumie wykonano 21 nagrań systemu/rodzin oraz 20 nagrań review. W ramach planu pomocy rodzinie odbyły się dwa spotkania interdyscyplinarne w szkole podstawowej, celem zaprezentowania działań pracy z rodziną oraz ustalenia dalszej pracy z dzieckiem. Domowy wideotrening komunikacji jest to krótkoterminowa i intensywna pomoc dla rodzin z problemami wychowawczymi. Wideotrening komunikacji polega na tym, że wykonuje się nagrania wideo rodziców i dzieci w sytuacjach rodzinnych (nagrania systemu). Następnie rodzice wraz pracownikiem oglądają film tzw. review. Uwaga skupia się przede wszystkim na rozpoznawaniu pozytywnych kontaktów. Nagrany materiał selekcjonuje się tak, by pokazać dobre, miłe chwile kontaktu rodziców z dziećmi. Za pomocą tych obrazów wyjaśnia się rodzicom, z jakich zdolności korzystają, tworząc udaną wymianę ze swoimi dziećmi.
- Kierowanie do ORPA, współpraca z Punktem Konsultacyjno – Terapeutycznym w Pyskowicach
- Poglębianie wiedzy klientów w sprawach opiekuńczych, wychowawczych, higienicznych, porządkowych (dbanie o czystość otoczenia).

Inne działania:

* Przeprowadzono **53** kontrole jakości usług opiekuńczych.

* Skierowano 2 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o wydanie skierowania na leczenie odwykowe.

* W czerwcu 2009 r. zorganizowano „Dzień Dziecka” przygotowano i rozdano 56 paczek, w grudniu 2009 r. zorganizowano „Spotkanie ze Świętym Mikołajem”, przygotowano i rozdano 100 paczek z upominkami zebranymi od darczyńców (firmy i osoby prywatne) z terenu Pyskowic oraz firm spoza Pyskowic, z którymi współpraca została rozpoczęta w trakcie realizacji projektu CAL. Imprezy odbyły się w Miejskim Ośrodku Kultury i Sportu w Pyskowicach, przy współpracy z wolontariuszami z Zespołu Szkół im. Marii Konopnickiej w Pyskowicach.

* Odbyła się kolejna edycja Projektu Systemowego „ Trampolina – sięgaj wyżej”, w której uczestniczyło 20 osób.

Instrument	Działanie	Godziny
Aktywizacji społecznej	Trening umiejętności i kompetencji społecznych dla 12 uczestników	136
	Seminarium szkoleniowe z elementami treningu w zakresie doskonalenia umiejętności społeczno-zawodowych dla 8 uczestników	136
	Poradnictwo psychologiczne dla 20 uczestników	30
Aktywizacji edukacyjnej	Szkolenie w zakresie zapoznania uczestników z obsługą komputera dla 12 uczestników	32
	Szkolenie w zakresie handlowiec-sprzedawca dla 8 uczestników	32
Aktywizacji zawodowej	Konsultacje dot. rynku pracy dla 20 uczestników	32
OGÓŁEM		398

Aktywizacji zdrowotnej	Przeprowadzenie badań lekarskich + minimum sanitarne dla 8 uczestników
-------------------------------	--

* Zakończono cykl szkoleń „ Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” - Rola wolontariatu jako metody przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, zawarto umowę z 1 osobą na współpracę w powyższym zakresie. Przyjęto zgłoszenia osób chętnych do współpracy w 2010 r.

* Stała współpraca ze szkołami, przedszkolami, Policją, Strażą Miejską, kuratorami, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Pyskowicach, ORPA i Punktem Konsultacyjno-Terapeutycznym, Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta (Monar, świetlice środowiskowe, parafie, Caritas, OHP).

* **15** osób objętych wcześniej wsparciem tut. OPS podjęło zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę.

Poniższa tabela przedstawia ilość rodzin i osób objętych działaniami w formie pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego) – porównanie za lata 2008 i 2009:

Praca socjalna	2008		2009	
	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	397	1112	407	870
w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	75	211	48	105
Poradnictwo specjalistyczne (konsultant)	41	151	41	151

Działalność Konsultanta ds. Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną za rok 2009

Liczba rodzin korzystających z pomocy konsultanta – 49

Liczba osób w rodzinach – 166

Problematyka:

- Niezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych
- Alkoholizm
- Przemoc w rodzinie

- Choroba psychiczna
- Żałoba
- Konflikty małżeńskie/rodzinne
- Długotrwała choroba somatyczna
- Niezaradność w codziennym funkcjonowaniu
- Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego
- Stanowienie rodziny zastępczej

Udzielona pomoc:

- Kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pyskowicach
- Kierowanie do ORPA i Punktu Konsultacyjnego w Pyskowicach
- Kierowanie do Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Gliwicach
- Kierowanie do Poradni Zdrowia Psychicznego w Pyskowicach
- Kierowanie na Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Psychoedukacja
- Działania o charakterze wspierającym i motywującym

Inne działania:

- zawarto 4 umowy z rodziną zobowiązaną do alimentacji wobec członków rodzin oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej
- aneksowano 1 umowę o partycypowaniu w kosztach ponoszonych za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej.

W 2009 r. OPS nie kierował do Sądu Rodzinnego wniosków o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczo wychowawczych wobec dzieci, jak również o wydanie postanowienia ws. umieszczenia w DPS osoby nie wyrażającej zgody, a wymagającej całodobowej opieki.

VI. Prace Społecznie Użyteczne:

Opracowano i przygotowano dokumentację oraz wniosek w sprawie realizacji prac społecznie użytecznych na 2009r. Kompletowano dokumentację przebiegu prac społecznie użytecznych, do której zalicza się między innymi: listy obecności, ewidencje wykonywania prac społecznie użytecznych, druki zwolnień lekarskich ZUL ZLA (L – 4) i inne obrazujące przebieg tych prac. Sporządzano i przekazywano do PUP wnioski o refundację świadczeń wypłaconych osobom bezrobotnym, które wykonywały te prace za okres ich trwania, czyli od 15 stycznia 2009r. do 30 listopada 2009r.

	2008	2009
Ilość osób, które otrzymały propozycję PSU	69	48
Ilość osób, które skierowano do odbycia PSU	67	48
Ilość osób, które wypłacono świadczenia z tytułu wykonywania PSU	67	48
Ilość osób, które porzuciły PSU	17	6
Ilość osób, które nie podjęły PSU	2	0

VII. DZIAŁALNOŚĆ SEKCJI ŚWIADCZEŃ

- **KOSZTY NA REALIZACJĘ ZADANIA Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ W 2009 R.**
- Zadania własne

Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota w zł
Zasilek okresowy	229	624	244 214,15 w tym: 67 984,54 – środki własne 176 229,61 – dotacja
Zasilek celowy (w tym specjalny zasilek celowy)	237 (w tym 36 CS)	657 (w tym 93 CS)	125 781,09 (w tym 14 705,50 CS)
Zasilek celowy na zakup posiłku lub żywności	114	377	71 540,00 w tym: 16 584,00 – środki własne 54 956,00 – dotacja
Obiady (szkoły, przedszkola, żłobek) w tym „Fundusz Alkoholowy”	119	451 , w tym 206 osób korzystających z posiłku: <u>172 dzieci</u> (41 w formie całodziennego wyżywienia oraz 131 w formie pełnego obiadu) <u>34 osoby</u> (w tym 3 uczniów), którym przyznano pomoc w formie gorącego posiłku w Jadłodajni	59 079,00 w tym: 17 051,00 – środki własne (w tym 6 486,00 „FA”) 42 028,00 – dotacja
Gorący posiłek (Jadłodajnia)			38 605,00
Oplaty za pobyt w domach pomocy społecznej	9	12	139 912,49
pogrzeby	4	4	5 737,60
OGÓŁEM:			684 869,33

- Zadania zlecone

Forma pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba osób w rodzinie	Kwota w zł
Zasilek stały	70	70	103	209 665,08
Składki zdrowotne (dot. osób uprawnionych do zasiłku stałego)	59	59	59	16 963,84
OGÓŁEM				226 628,92

Łączna wydatkowana kwota w ramach zadań własnych i zleconych w 2009 r. wynosiła

911 498,25 zł

• **IŁOŚĆ DECYZJI ORAZ POSTANOWIEŃ WYDANYCH NA PODSTAWIE USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ W 2009 R.**

Sprawy, których wydane decyzje oraz postanowienia dotyczyły	Ilość
➤ zasiłek okresowy	567
➤ zasiłek celowy	390
➤ zasiłek celowy specjalny	56
➤ zasiłek celowy (celowy program rządowy)	256
➤ obiady szkolne	149
➤ gorący posiłek – jadłodajnia	48
➤ usługi opiekuńcze	66
➤ DPS – skierowania	8
➤ DPS – odmowa skierowania	1
➤ DPS – odpłatność	6
➤ zasiłek stały	77
➤ decyzje stwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	24
➤ decyzje odmowne	70
➤ umorzenia/ uchYLENIA	49
➤ postanowienia	10

➤ decyzje stwierdzające nienależnie pobrane świadczenia	2
OGÓŁEM	1 779

Ponadto z pomocy w formie przeprowadzenia wywiadu i przyznania decyzją administracyjną **usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych** skorzystało **25 osób** na łączną ilość **6 220 godzin**. Wydano decyzje dotyczące odpłatności za korzystanie z usług, zgodnie z Uchwałą Rady Miasta oraz pobrano tę odpłatność na łączną kwotę **20 449,99 zł**, a następnie dokonano zwrotu do budżetu Miasta.

Na podstawie prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyskowicach rejestrów oraz dokonanych analiz należy stwierdzić, że **rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną kształtowała się następująco:**

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	687	323	850
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	70	70	103
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	667	315	841
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej – ogółem	x	407	870
W tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	x	48	105

Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH	LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI SOCJALNYMI
	43	52

Pomoc udzielona w ramach Programu wieloletniego „*Pomoc państwa w zakresie dożywiania*”, którą łącznie w 2009 r. objęte zostały 493 osoby przedstawia się następująco:

- *W formie zasiłku celowego*

Wyszczególnienie	ZASIŁEK CELOWY
Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	231
Liczba rodzin	114
Liczba osób w rodzinach	377
Liczba świadczeń	923
Koszt świadczeń (w zł), w tym: - <i>środki własne</i> - <i>dotacja</i>	71 540,00 w tym: 16 584,00 54 956,00
Koszt jednego świadczenia (średnio) w zł	77,51

- *W formie posiłku*

Wyszczególnienie	POSIŁEK, w tym			
	OGÓŁEM	Dzieci do 7 roku życia	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
Liczba osób korzystających z posiłku	206	41	134	31
Liczba rodzin	119	x	x	x
Liczba osób w rodzinach	451	x	x	x

Liczba posiłków	20 107	3 547	11 425	5 135
Koszt świadczeń (w zł), w tym:	97 684,00 <i>w tym</i>	13 083,00 <i>w tym</i>	48 656,00 <i>w tym</i>	35 945,00 <i>w tym</i>
- środki własne	55 656,00	8 079,00	11 632,00	35 945,00
- dotacja	42 028,00	5 004,00	37 024,00	0,00
Koszt jednego posiłku (średnio) w zł	4,86 zł	3,96 zł	4,26	7,00

Typy rodzin objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w 2009 r.

Wyszczególnienie		Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem:		323	850
o liczbie osób:	1	137	137
	2	65	130
	3	41	123
	4	36	144
	5	23	115
	6 i więcej	21	201
w tym rodziny z dziećmi ogółem		106	404
o liczbie dzieci:	1	26	79
	2	28	98
	3	23	71
	4	11	49
	5	8	41
	6	7	42
	7 i więcej	3	24
Rodziny niepełne ogółem		76	115

o liczbie dzieci:	1	29	64
	2	21	65
	3	12	51
	4 i więcej	14	71
Rodziny emerytów i rencistów		83	174
o liczbie osób	1	36	36
	2	21	42
	3	15	45
	4 i więcej	11	51

Kryterium udzielenia pomocy jest jednocześnie występowanie ubóstwa i drugiej przesłanki z katalogu określonego w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dane zamieszczone w poniższej tabeli nie sumują się ponieważ w jednej rodzinie może występować kilka dysfunkcji, natomiast odzwierciedlają skalę i różnorodność problemów społecznych

Tabela przedstawia zestawienie dotyczące powodów udzielanej pomocy:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Ilość rodzin	Ilość osób w rodzinach
Ubóstwo	238	617
Sieroctwo	-	-
Bezdomność	17	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa,	36	186
w tym wielodzietność	26	160
Bezrobocie	214	632
Niepelnosprawność	151	324

Długotrwała lub ciężka choroba	84	205
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	88	361
w tym: rodziny niepełne	65	249
rodziny wielodzietne	16	90
Przemoc w rodzinie	8	32
Alkoholizm	73	154
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	15	37
Zdarzenie losowe	3	12
Sytuacja kryzysowa	4	18

PEAD (Programme Europeen d' Aide aux plus Demunis) - program pomocy żywnościowej dla najuboższej ludności Unii Europejskiej

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2009 roku przekazał realizatorom programu na terenie Gminy Pyskowice PEAD tj.:

„Caritas” Rzymsko-Katolicka Parafia Św. Mikołaja,

„Caritas” Parafii Nawrócenia św. Pawła,

„Caritas” Parafii pod wezwaniem Matki Boskiej Nieustającej Pomocy)

wykaz 210 rodzin (557 osób w rodzinach) spełniających kryteria uprawniające do korzystania z pomocy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania".

ŚWIADCZENIA RODZINNE ORAZ ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

• DECYZJE:

Łącznie w 2009 r. wydano 2 625 decyzji (na wnioszek strony oraz w wyniku postępowań prowadzonych z urzędu), w tym:

- 2 335 decyzje w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, w tym
 - 1 927 decyzji w sprawach dotyczących zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego
 - 171 decyzji w sprawach dotyczących zasiłku pielęgnacyjnego
 - 58 decyzji w sprawach dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego
 - 179 decyzji w sprawach dotyczących jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka
- 287 decyzji w sprawach dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 3 decyzje w sprawie zaliczki alimentacyjnej

• WYDATKI

wypłaty świadczeń rodzinnych	- 2 250, 971,30 zł	- 4 092,49 zł (zwroty bieżące)	
		136,00 zł (pomniejszenie kosztów 2 x 68,00 zł)	= 2 246
742,81 zł			
wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego	- 694 580,00 zł	- 2 897,66 zł (zwroty bieżące)	
		- 500,00 zł (świadczenia niepodjęte)	= 691 182,34 zł
wypłata zaliczki alimentacyjnej	1 000,00 zł		= 1 000,00 zł
SUMA:	2 946 551,30 zł	- 7 626,15	= 2 938 925,15 zł

Kwota **2 946 551,30 zł** (suma wszystkich list wypłat zrealizowanych w 2009 r.) pomniejszona o zwroty bieżące nienależnie pobranych świadczeń (czyli świadczenia nienależnie pobrane i zwrócone w danym roku budżetowym) tj. o kwotę **7 126,15 zł**, jak również o kwotę **500,00 zł** tj.: kwotę świadczeń niepodjętych **równać się będzie rzeczywistym wydatkom poniesionym w 2009 r. czyli 2 938 925,15 zł.**

Ponadto:

Składki na ubezpieczenie społeczne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenie pielęgnacyjne - **22 766,12 zł**

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenie pielęgnacyjne - **5 133,60 zł**

- **ZWROTY**

A. DŁUŻNICY ALIMENTACYJNI

Łączna kwota zwrotów ściągniętych w 2009 r. od dłużników alimentacyjnych wynosi 105 808,62 zł, w tym

- **29 373,37 zł** stanowi spłatę należności powstałych na skutek wypłaty zaliczki alimentacyjnej (od 21 dłużników)
- **76 435,25 zł**, w tym **7 504,99 zł odsetki**, a pozostała części tj.: **68 930,26 zł** stanowi spłatę należności powstałych na skutek wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego (od 57 dłużników).

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych **łącznie w 2009 r. wyniosły 24 063,06 zł**, w tym kwota **19 659,83 zł** to kwoty przekazane przez gminę na dochody własne oraz

4 403,23 zł to kwoty przekazane przez inne gminy

Wydaje się, że warto w tym miejscu nadmienić, iż zadłużenie z tytułu samych **odsetek ustawowych** naliczonych na dzień **31 grudnia 2009 r.** od wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **19 556,22 zł**

B. ZWROTY NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ

(świadczenia rodzinne, zaliczka alimentacyjna, świadczenia z funduszu alimentacyjnego)

- łącznie odzyskano kwotę **21 559,53 zł**, w tym **14 433,38 zł** (dot. lat ubiegłych), z tego **1 691,35 zł to odsetki**
7 126,15 zł (zwroty bieżące)
- łącznie wydano **51 decyzji** zobowiązujących do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń

• **POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH**

Według stanu na dzień **31.12.2009 r.** liczba dłużników na terenie Gminy Pyskowice wynosiła **109**.

Liczba ta wskazuje osoby zobowiązane tytułem wykonawczym do alimentacji, wobec których egzekucja świadczeń alimentacyjnych wszczęta na wniosek wierzyciela okazała się bezskuteczna, stwarzając tym samym podstawę do złożenia przez osobę uprawnioną (lub jej przedstawiciela ustawowego) **wniosku o ustalenie prawa do świadczeń funduszu alimentacyjnego** (co skutkuje podjęciem działań wobec dłużnika z urzędu w związku z przyznaniem świadczeń), jak również bezpośrednio **wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego**.

Należy nadmienić, iż organ właściwy ustalając prawo do świadczeń funduszu alimentacyjnego może podejmować działania wyłącznie wobec dłużników zamieszkujących na terenie gminy, natomiast o podjęcie działań wobec pozostałych występuje odpowiednio do organów właściwych dla dłużników zamieszkujących na danym terenie. Tym samym inne organy jeżeli dłużnik nie zamieszkuje na ich terenie, a według posiadanych informacji jego miejscem zamieszkania jest Gmina Pyskowice występują z wnioskiem o podjęcie wobec niego działań.

Wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie Gminy Pyskowice w 2009 r. podjęto następujące działania:

- **103** dłużników alimentacyjnych wezwano do osobistego zgłoszenia do siedziby OPS celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego;
- przeprowadzono **31** wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano **31** oświadczeń majątkowych;
- złożono **25** wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy (**6** dłużnikom decyzją Starosty prawo jazdy zostało zatrzymane);
- złożono do prokuratury **25** zawiadomień o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. u. 1997 r. nr 88 poz. 553 ze zm), a tym samym wniosków o wszczęcie i przeprowadzenie postępowań;

- w stosunku do **14 dłużników** podjęto działania aktywizacyjne zawiadamiając Powiatowy Urząd Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników;
- wysłano do komornika sądowego ponad **40 pism** w sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych, przekazując w ten sposób informacje uzyskane w wyniku przeprowadzonego wywiadu oraz odebranego oświadczenia majątkowego, mające niejednokrotnie istotny wpływ na skuteczność egzekucji;
- wysłano do organów właściwych wierzyciela, które wystąpiły o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie Pyskowic informujących ponad **30 pism** informujących o podjętych wobec nich działaniach oraz ich efektach.

Ponadto w celu ustalenia adresu dłużnika, a tym samym uzyskania możliwości podjęcia wobec niego działań występowano do Wydziału Spraw Obywatelskich, Ochrony Informacji i Zarządzania Kryzysowego, jak również do Centralnego Biura Adresowego. Co więcej, w sytuacji gdy podjęcie wobec dłużnika działań okazało się niemożliwe z uwagi na jego pobyt w areszcie śledczym bądź zakładzie karnym występowano do dyrektora jednostki o umożliwienie skazanemu podjęcia pracy w miejscu odbywania kary pozbawienia wolności.

Wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkujących na terenie innych gmin:

- wystosowano **58 pism** informujących o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz **wniosków o podjęcie wobec danego dłużnika działań**, o których mowa w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

- **CHARAKTERYSTYKA - WNIOSKI, ŚWIADCZENIA, RODZINY**

Poniższa tabela przedstawia liczbę wniosków złożonych w 2009 roku oraz kwoty wydatkowane na poszczególne świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2009	KWOTA W ZŁ
Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	741	1 350 162,30
Zasiłek pielęgnacyjny	124	598 689,00
Świadczenie pielęgnacyjne	28	124 120,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	184	178 000,00
RAZEM (świadczenia rodzinne)	1077	2 250 971,30
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	197	694 580,00
Zaliczka alimentacyjna	-	1 000,00 <i>(postępowanie prowadzone z urzędu)</i>
RAZEM	1274	2 946 551,30 zł

Należy zwrócić uwagę, iż kwota wydatków jest wynikiem zarówno postępowań przeprowadzonych na wnioski złożone w 2009 r., jak również w sytuacji, gdy prawo do świadczeń ustalone zostało we wcześniejszych latach czyli **na czas określony** lub **na stałe** (tj.: zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności), **na okres zasiłkowy**, który rozpoczyna się **1 listopada i trwa do 31 października** kolejnego roku kalendarzowego (dot. świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego) bądź **okres świadczeniowy**, który rozpoczyna się **1 października i trwa do 30 września** kolejnego roku kalendarzowego (dotyczy świadczeń z funduszu alimentacyjnego).

Ponadto, przedstawione powyżej liczby wydanych przez Ośrodek decyzji, jak już wskazano odnoszą się nie tylko do postępowań prowadzonych na wniosek strony, ale również do postępowań prowadzonych z urzędu, zatem na przykład duża dysproporcja pomiędzy liczbą złożonych wniosków a liczbą wydanych decyzji (dot. wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego **741/1901**) jest między innym wynikiem zmiany przepisów tj.: **ustawowe wydłużenie okresu zasiłkowego do 31.10.2009 r.**

W tej sytuacji w odniesieniu do wszystkich wydanych na okres zasiłkowy 2008/2009 decyzji wszczęto z urzędu postępowanie w sprawie zmiany decyzji ustalającej prawo do zasiłku rodzinnego w części dotyczącej okresu przyznania świadczenia, a następnie wydano decyzje zmieniające decyzję pierwotną w części dotyczącej okresu przyznania świadczenia.

Liczba zrealizowanych świadczeń, narastająco od początku roku;

RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA WYDATKOWANA W ZŁ
Zasiłek rodzinny	11 345	729 465,00
Dodatki do zasiłku rodzinnego	5 162	620 697,30
Świadczenie opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne)	4 199 (3 913 + 286)	722 809,00 (598 689,00 + 124 120,00)
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	178	178 000,00
Zaliczka alimentacyjna	4	1000,00
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2 171	694 580,00
<i>Składki na ubezpieczenie społeczne (opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne)</i>	<i>206</i>	<i>22 766,12</i>
<i>Składki na ubezpieczenie zdrowotne (opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne)</i>	<i>132</i>	<i>5 133,60</i>
RAZEM	23 397	2 974 451,02

Łącznie w 2009 r. (narastająco) z pomocy w formie świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka), zaliczki alimentacyjnej oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego skorzystało **1066 rodzin.**

Charakterystyka rodzin uprawnionych do **świadczeń rodzinnych** według stanu na dzień **31.12.2009 r.** przedstawia się następująco:

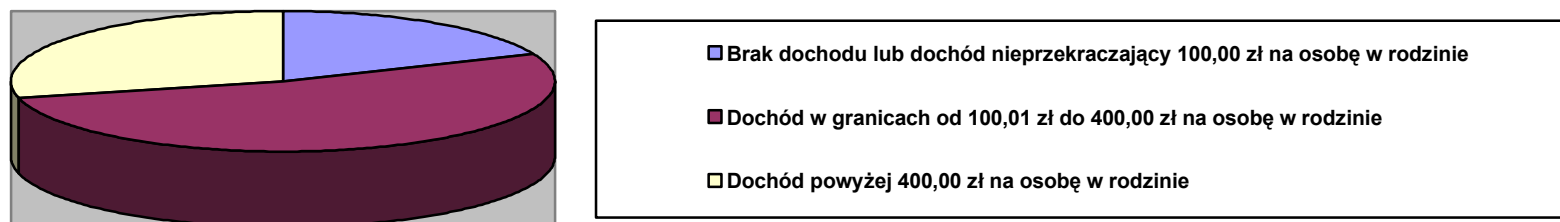
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne <i>(zasilek rodzinny wraz z dodatkami, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka)</i>	709
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	437
na 1 dziecko	175
na 2 dzieci	172
na 3 dzieci	59
na 4 dzieci i więcej	31

Łącznie w miesiącu **grudniu 2009 r.** z pomocy w formie zasiłku rodzinnego skorzystało **437 rodzin**, w tym **287 (65,68 %)** to **rodziny pełne**, natomiast **150 (34,32 %)** to **rodziny niepełne**. Poniższa tabela uwzględnia dodatkowo **dochód** w przeliczeniu na osobę rodzinie (netto) oraz niepełnosprawność dziecka.

Liczba rodzin pełnych (bez dziecka niepełnosprawnego), pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	259
bez dochodu	15
dochód do 100,00 zł	30
od 100,01 zł do 252,00 zł	64
od 252,01 zł do 400,00 zł	69
od 400,01 zł do 504,00 zł	58
powyżej 504,00 zł	23
Liczba rodzin pełnych z dzieckiem niepełnosprawnym, pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	28
bez dochodu	6
dochód do 100,00 zł	3

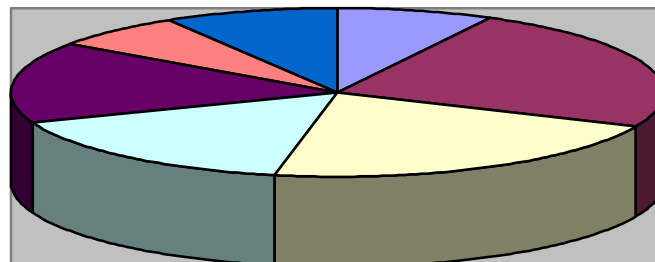
od 100,01 zł do 291,50 zł	10
od 291,51 zł do 400,00 zł	2
od 400,01 zł do 583,00 zł	5
powyżej 583,00 zł	2
Liczba rodzin <u>niepełnych</u> (bez dziecka niepełnosprawnego), pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	139
bez dochodu	11
dochód do 100,00 zł	15
od 100,01 zł do 252,00 zł	48
od 252,01 zł do 400,00 zł	29
od 400,01 zł do 504,00 zł	27
powyżej 504,00 zł	9
Liczba rodzin <u>niepełnych z dzieckiem niepełnosprawnym</u>, pobierających zasiłek rodzinny, w tym:	11
bez dochodu	1
dochód do 100,00 zł	0
od 100,01 zł do 291,50 zł	5
od 291,51 zł do 400,00 zł	3
od 400,01 zł do 583,00 zł	2
powyżej 583,00 zł	0

Podsumowując dane zawarte w powyższej tabeli **39 rodzin**, czyli **8,92 %** wszystkich rodzin otrzymujących zasiłek rodzinny to rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Blisko 1/5 wszystkich rodzin - **18,54 %** (81 rodzin) otrzymujących świadczenia rodzinne nie posiada dochodu lub dochód ten nie przekracza 100,00 zł na osobę rodzinie, ponad połowa – **52,63 %** (230 rodzin) posiada dochód w granicach od 100,00 - 400,00 zł na osobę rodzinie, natomiast **28,83 %** (126 rodzin) powyżej 400,00 zł na osobę rodzinie.

Charakterystyka rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego według stanu na dzień **31.12.2009 r.** przedstawia się następująco:

Liczba <u>rodzin</u> pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym:	117
bez dochodu	9
dochód do 100,00 zł	28
od 100,01 zł do 252,00 zł	25
od 252,01 zł do 362,50 zł	19
od 362,51 zł do 504,00 zł	18
od 504,01 zł do 583,00 zł	8
powyżej 583,00 zł	10
Liczba <u>rodzin</u> pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym:	117
z 1 osobą uprawnioną	73
z 2 osobami uprawnionymi	26
z 3 osobami uprawnionymi	14
z 4 i więcej osobami uprawnionymi	4

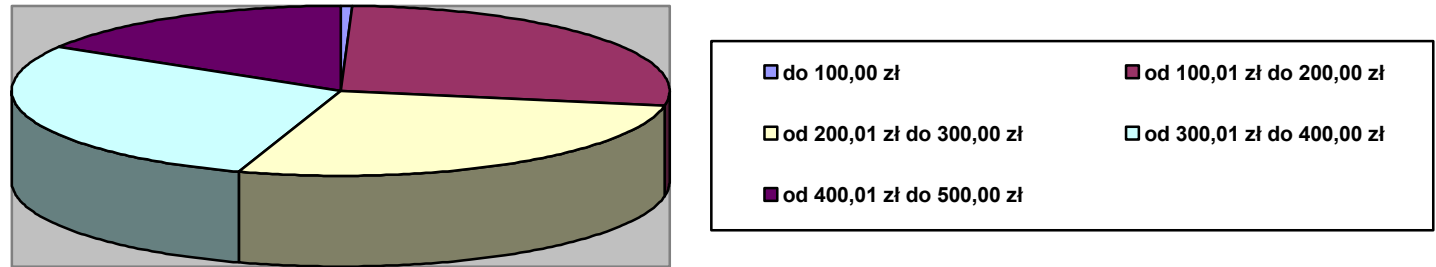
- Brak dochodu
- dochód do 100,00 zł na osobę w rodzinie
- dochód w granicach od 100,01 zł do 252,00 zł
- dochód w granicach od 252,01 zł do 362,50 zł
- dochód w granicach od 362,51 zł do 504,00 zł
- dochód w granicach od 504,01 zł do 583,00 zł
- dochód powyżej 583,00 zł

Kryterium uprawniającym do otrzymywania świadczeń funduszu alimentacyjnego jest kwota 725,00 zł (netto) w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Z powyższych danych wynika, że **81** rodzin czyli **69,23 %** wszystkich rodzin uprawnionych do otrzymywania ww. świadczeń nie posiada żadnego dochodu lub posiada dochody w granicach poniżej 362,50 zł na osobę w rodzinie tj.: ½ ustalonego kryterium.

Liczba <u>osób uprawnionych</u> do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym w wysokości	184
do 100 zł	1
od 100,01 zł do 200,00 zł	50
od 200,01 zł do 300,00 zł	50
od 300,01 zł do 400,00 zł	53
od 400,01 zł do 500,00 zł	30

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże **nie wyższej niż 500,00 zł.**

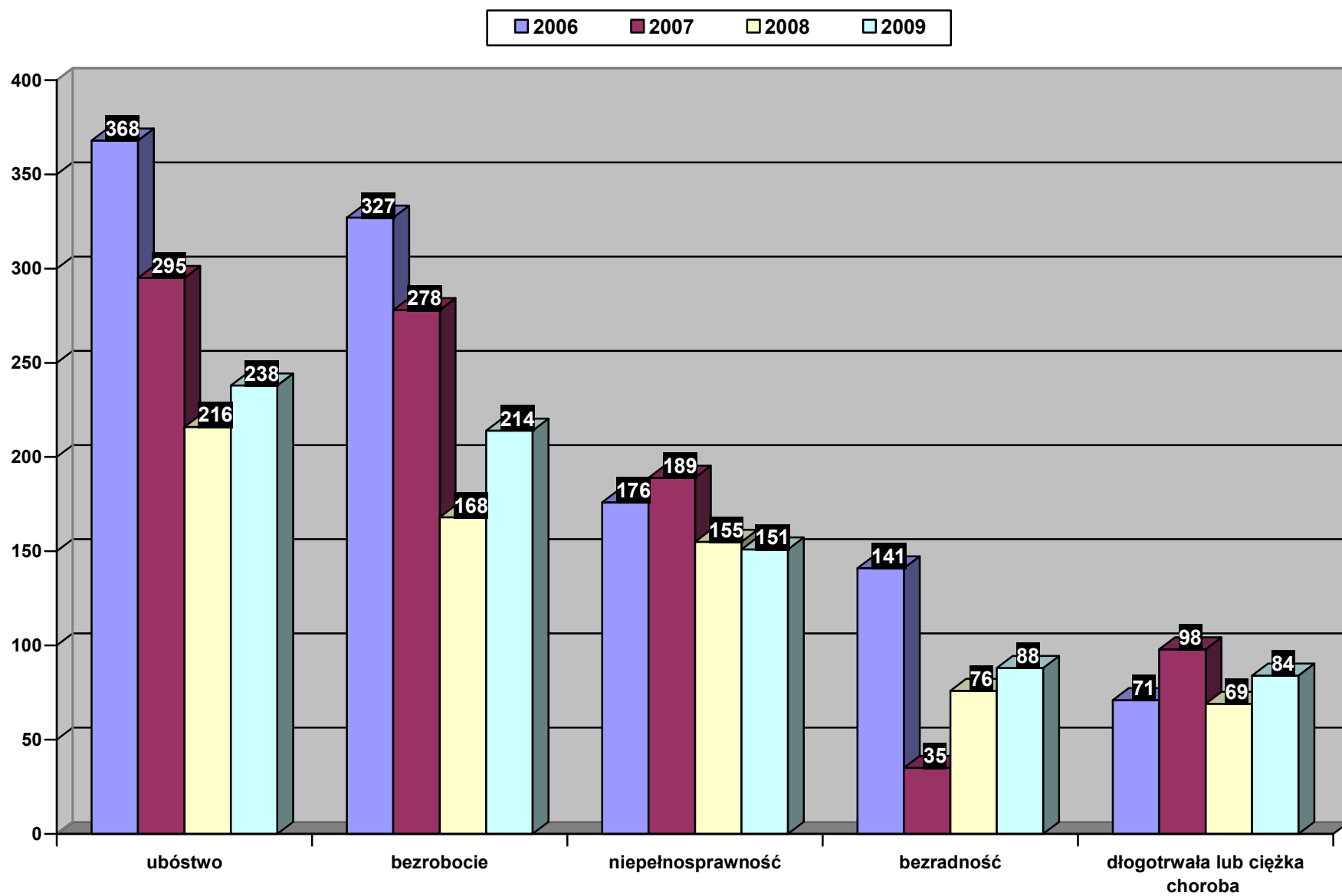

ANALIZA PORÓWNAWCZA I DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W PYSKOWICACH

Tabela przedstawia zestawienie dotyczące powodów udzielanej pomocy w latach 2006-2009

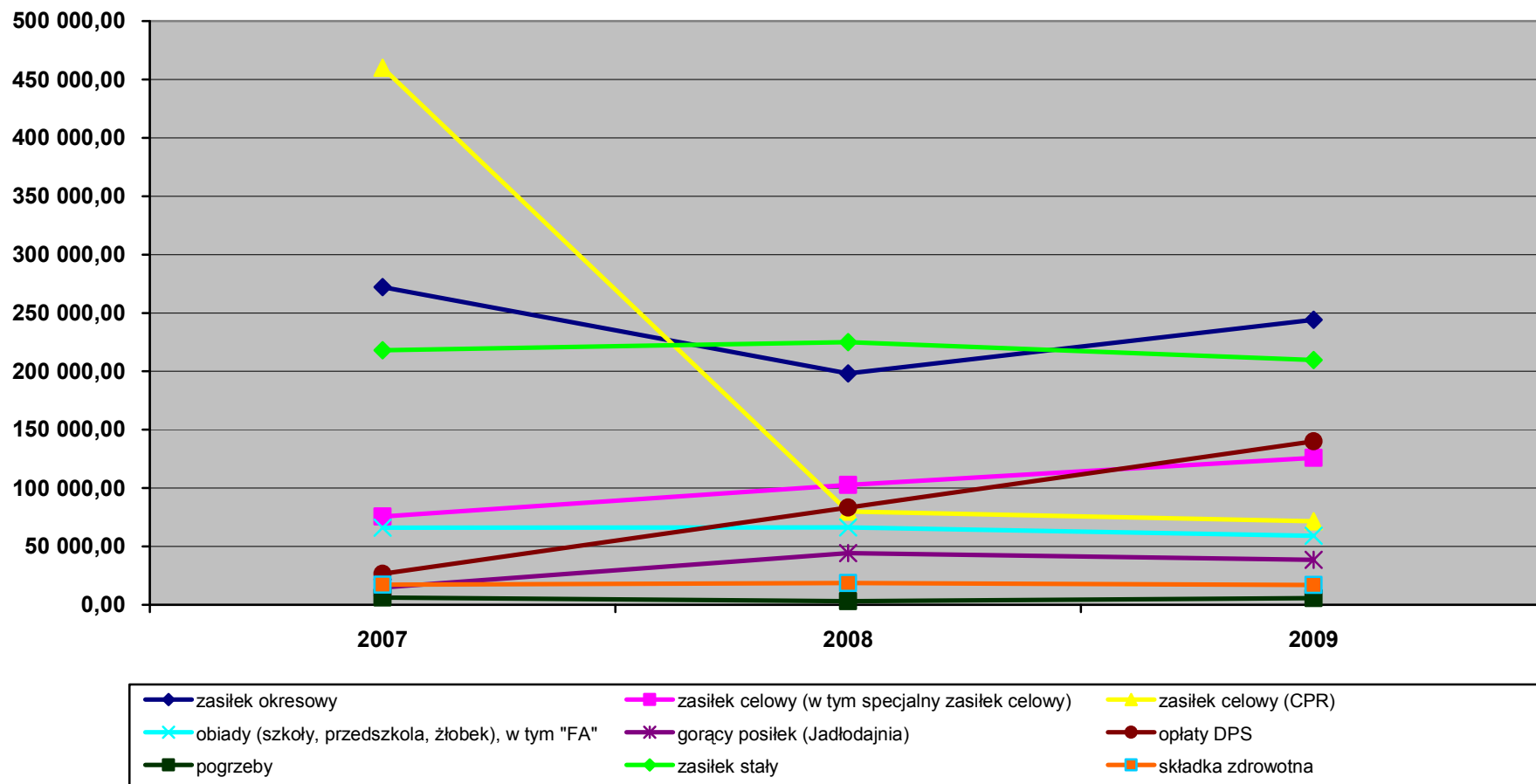
• *zmniejszenie skali problemów* • *zwiększenie skali problemów*

Powód trudnej sytuacji życiowej	2006	2007	2008	2009
	Ilość rodzin	Ilość rodzin	Ilość rodzin	Ilość rodzin
Ubóstwo	368	295	216	238
Sieroctwo	-	-	-	-
Bezdomność	12	12	16	17
Potrzeba ochrony macierzyństwa,	17	17	40	36
w tym wielodzietność	9	3	36	26
Bezrobocie	327	278	168	214
Niepełnosprawność	176	189	155	151
Długotrwała lub ciężka choroba	71	98	69	84
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem	141	35	76	88
w tym: rodziny niepełne	86	6	60	65
rodziny wielodzietne	57	13	19	16
Przemoc w rodzinie	14	4	6	8
Alkoholizm	70	63	56	73
Narkomania	3	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	14	14	15
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	1	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	1	2	3
Sytuacja kryzysowa	10	1	0	4
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	19	0	0	0

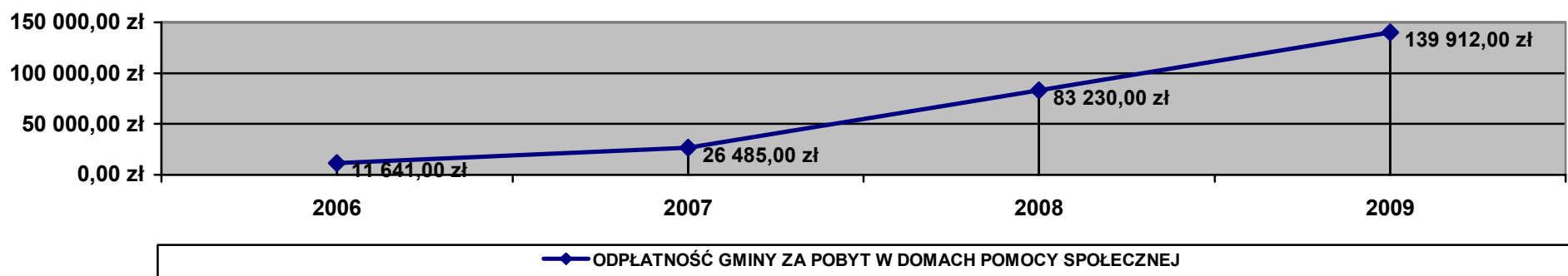
Forma pomocy	2007		2008		2009	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Zasilek okresowy	256	272 092,68 <i>w tym dotacja</i> 154 255,46 tj.: 57 % całości	184	198 230,07 <i>w tym dotacja</i> 152 744,82 tj.: 77 % całości	229	244 214,15 <i>w tym dotacja</i> 176 230,00 tj.: 72 % całości
Zasilek celowy (w tym specjalny zasilek celowy)	182 + 9	75 560,14	192 + 30	102 794,00	237 + 36	125 781,09
Zasilek celowy na zakup posiłku lub żywności	302	460 027,00 <i>w tym dotacja</i> 173 643,00 tj.: 38 % całości	130	79 930,00 <i>w tym dotacja</i> 61 020,00 tj.: 76 % całości	114	71 540,00 <i>w tym dotacja</i> 54 956,00 tj.: 77 % całości
Obiady (szkoły, przedszkola, żłobek) w tym „Fundusz Alkoholowy”	193 (13)	32 775,94 <i>w tym dotacja</i> 20 040,98 tj.: 61 % całości + 33 358,00	181 (31)	44 826,92 <i>w tym dotacja</i> 31 091,68 tj.: 71 % całości + 21 381,00	88 (15)	52 593,00 <i>w tym dotacja</i> 42 028,00 tj.: 80 % całości + 6 486,00
Gorący posiłek (Jadłodajnia)	23	14 894,08	38	44 276,40	31	38 605,00
Opłaty za pobyt w domach pomocy społecznej	4	26 484,76	6	83 230,72	9	139 912,49
pogrzeby	4	6 310,51	2	3 134,59	4	5 737,60
OGÓŁEM	921 503,11		577 803,70		684 869,33	

Forma pomocy	2007		2008		2009	
	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Kwota w zł	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Kwota w zł	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Kwota w zł
Zasilek stały	69	217 964,58	71	224 983,90	70	209 665,08
Składki zdrowotne	69	17 275,37	61	18 606,32	59	16 963,84
OGÓŁEM	235 221,95		243 590,00		226 628,92	

DPS lata 2006-2009

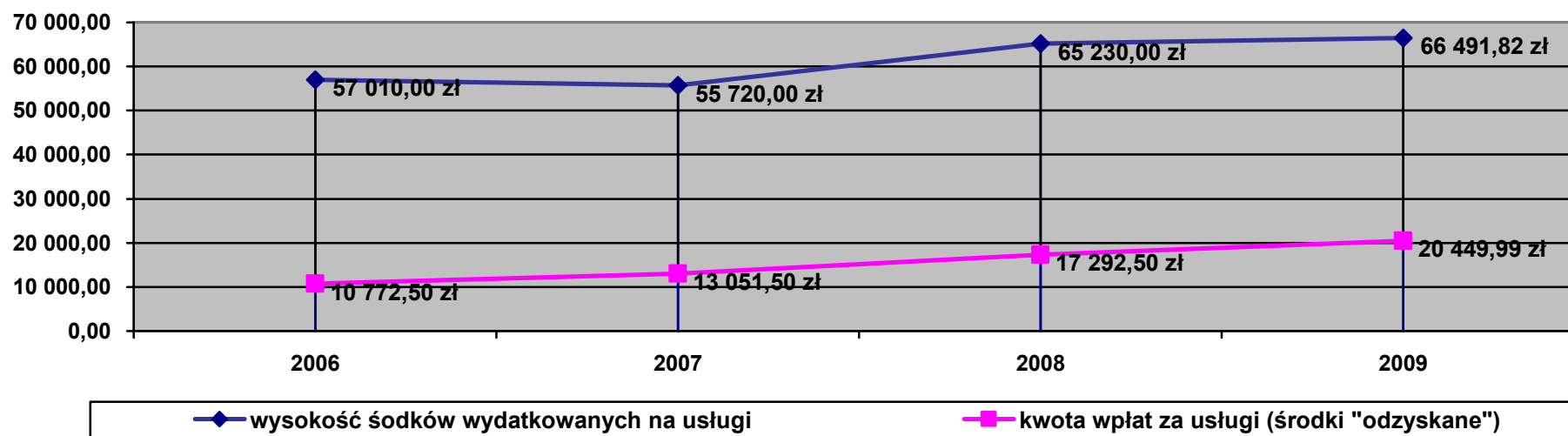
ROK	IŁOŚĆ OSÓB	ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ
2006	1	11 641,00
2007	4	26 485,00
2008	6	83 230,00
2009	9	139 912,00

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze lata 2006-2009

ROK	IŁOŚĆ OSÓB	WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW WYDATKOWANYCH NA USŁUGI W ZŁ	KWOTA WPŁAT ZA USŁUGI (ŚRODKÓW „ODZYSKANYCH”) W ZŁ
2006	15	57 010,00	10 772,50
2007	21	55 720,00	13 051,50
2008	24	65 230,00	17 292,50

2009	25	66 491,82	20 449,99
------	----	-----------	-----------

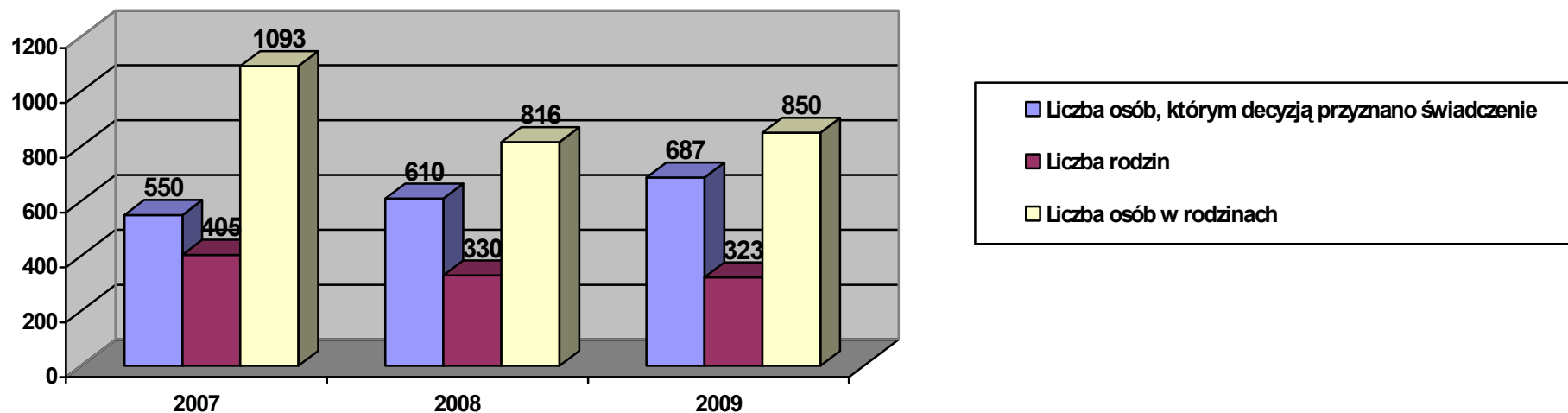

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą ze względu na rodzaj świadczeń w latach 2006-2009 kształtowała się następująco:

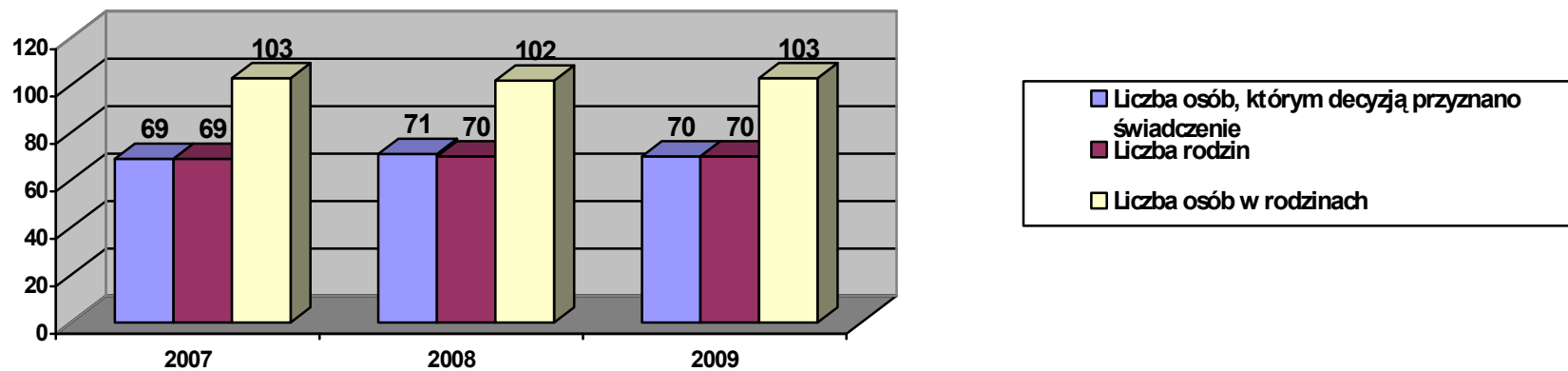
	2006			2007			2008			2009		
	Liczba osób, którym decyzją przyznan o świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym decyzją przyznan o świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym decyzją przyznan o świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym decyzją przyznan o świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań	474	459	1303	550	405	1093	610	330	816	687	323	850

własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)												
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	59	59	86	69	69	103	71	70	102	70	70	103
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	463	448	1296	541	396	1059	597	317	803	667	315	841

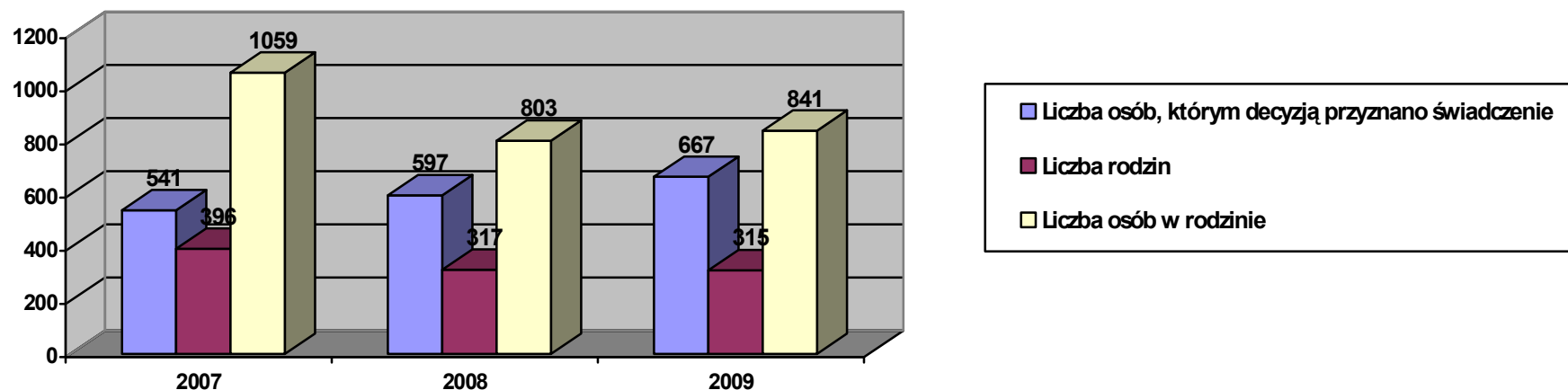
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)

Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę

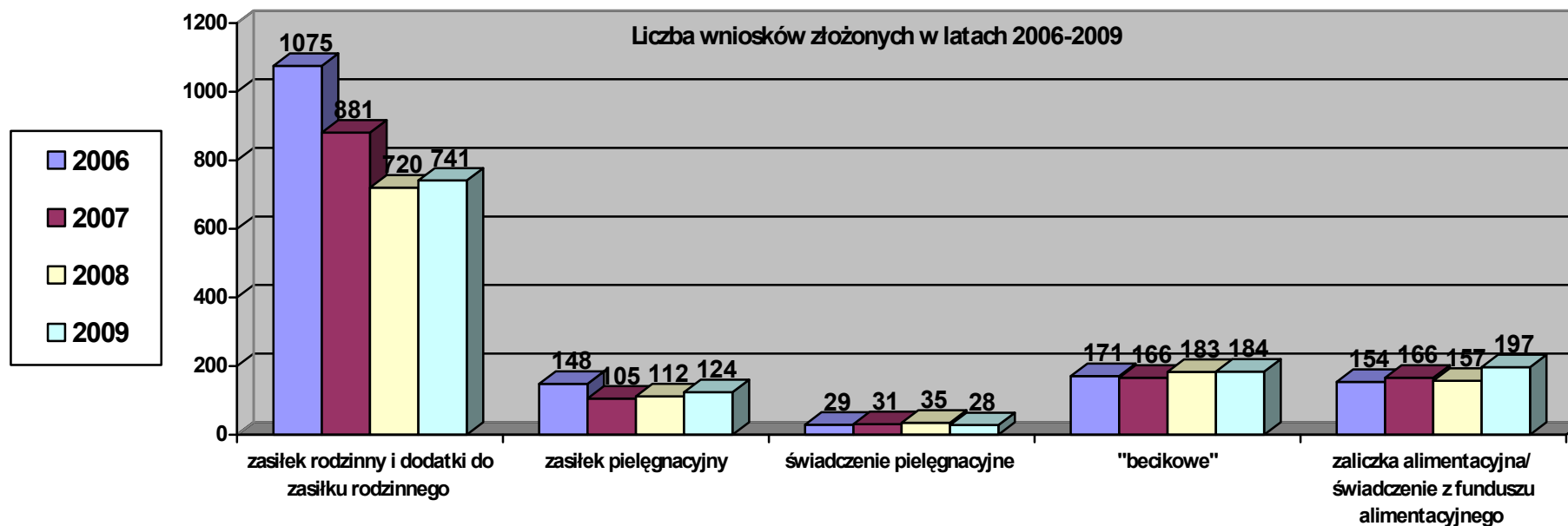

Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę

Liczba osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz świadczenia funduszu alimentacyjnego (do 2008 r. o zaliczkę alimentacyjną)

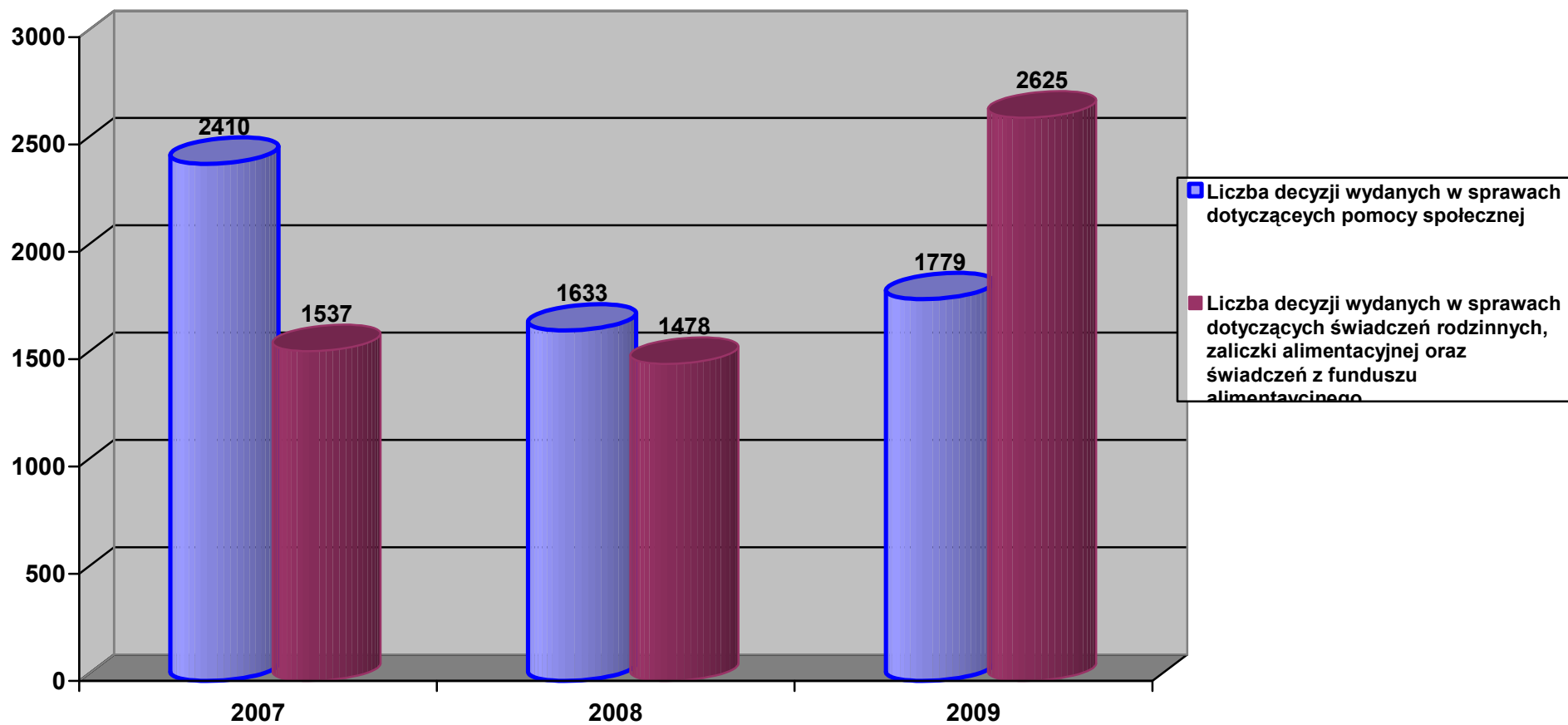
RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2006	LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2007	LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2008	LICZBA WNIOSKÓW ZŁOŻONYCH W 2009
Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego	1075	881	720	741
Zasiłek pielęgnacyjny	148	105	112	124
Świadczenie pielęgnacyjne	29	31	35	28
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	171	166	183	184
RAZEM (świadczenia rodzinne)	1423	1183	1050	1077
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	0	0	128	197
Zaliczka alimentacyjna	154	166	29	-
RAZEM	1577	1349	1207	1274

Liczba decyzji wydanych w latach 2007-2008

	2007	2008	2009
Liczba decyzji wydanych w sprawach dotyczących pomocy społecznej	2410	1633	1779
Liczba decyzji wydanych w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz świadczeń funduszu alimentacyjnego	1537	1478	2625
OGÓŁEM	3947	3111	4404

Liczba decyzji wydanych w latach 2007-2009

RODZAJ KORESPONDENCJI	Wnioski o udostępnienie danych	KORESPONDENCJA POZOSTAŁA		OGÓŁEM
		PRZYCHODZĄCA	WYCHODZĄCA	
ROK				
2007	69	3751	1681	5501
2008	61	6344	1238	7643
2009	77	7240	2334	9651

OCENA REALIZACJI „PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2007-2011 DLA MIASTA PYSKOWICE” – STAN NA ROK 2009 - EWALUACJA

Ad. MISJA 1 – PODNIESIENIE JAKOŚCI PRACY Z KLIENTEM

Założone cele strategiczne:

- podniesienie poziomu zadowolenia klienta pozostającego w kontakcie z pracownikiem socjalnym – realizowane na bieżąco i do dalszej realizacji
- podniesienie poziomu zaangażowania klienta w poprawę własnej sytuacji – realizowane na bieżąco i do dalszej realizacji
- podniesienie poziomu zaangażowania pracownika w poszukiwanie alternatywnych rozwiązań mających na celu wywołanie zmiany – realizowane na bieżąco i do dalszej realizacji
- zaangażowanie kierownictwa – realizowane na bieżąco i do dalszej realizacji
- rozszerzenie oferty lokalnej pomocy społecznej, zwiększenie dostępności do siedziby OPS dla wszystkich grup odbiorców – realizowane na bieżąco i do dalszej realizacji

Założone cele operacyjne:

1. stosowanie nowoczesnych metod i narzędzi pracy, także w oparciu o zasady kompleksowego zarządzania jakością – stosowano strategiczny model pracy socjalnej łączący metodę pracy z indywidualnym przypadkiem, metodę pracy z grupą i metodę pracy środowiskowej, a więc trzy klasyczne metody pracy socjalnej. Stosowano także nowoczesne narzędzia pracy, tj. korzystanie z kontraktu socjalnego, prac społecznie użytecznych i systemowego podejścia do rodziny, zgodnie z teoretycznymi założeniami systemowej terapii rodzin. Dodatkową formą pracy były konsultacje pedagogiczne i psychologiczne, wspierające działania pracowników socjalnych. Ponadto praktykowana była superwizja wewnętrzna polegająca na analizie działań i postaw poszczególnych pracowników w relacji z klientem oraz na wspieraniu pracownika w poszukiwaniu alternatyw w pracy z klientem. Kolejną nowoczesną metodą pracy jest zastosowanie VIT w pracy z rodziną, a także realizacja projektu systemowego „Trampolina – sięgaj wyżej”.
2. wzrost ilości pracowników socjalnych – w 2009 roku liczba zatrudnionych pracowników socjalnych wynosiła w sumie 10, w tym 1 ze środków UE w ramach realizacji projektu systemowego „Trampolina – sięgaj wyżej”.
3. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji – stosowano w większości sytuacji motywowanie pozytywne polegające na zachęcaniu pracowników Ośrodka do uczestnictwa w szkoleniach zewnętrznych i procesie wewnętrznej superwizji. Pracownicy zachęceni byli do podnoszenia swoich kwalifikacji, a ci, którzy podjęli kształcenie, otrzymali awans zawodowy, zwiększone zostały ich kompetencje, a ze względu na zwiększenie także odpowiedzialności motywowani byli poprzez nagrody.
4. organizowanie szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych dla kadry merytorycznej OPS celem nieustannej aktualizacji kompetencji stosownie do pojawiających się potrzeb i problemów społecznych – w sumie w 2009 roku w 94 szkoleniach zewnętrznych wzięło udział 20 pracowników. Najczęściej korzystaliśmy ze szkoleń bezpłatnych dla OPS, finansowanych ze środków unijnych, niektórzy pracownicy uczestniczyli w płatnych szkoleniach (szczegółowe dane dotyczące szkoleń i ich tematyki w sprawozdaniu powyżej). Wewnątrz Ośrodka

na bieżąco odbywały się superwizje, zespoły interdyscyplinarne oraz proces zorganizowanego rozwiązywania problemów, które miały charakter doskonalenia warsztatu zawodowego pracowników.

5. podejmowanie przez pracowników socjalnych działań o charakterze profilaktyki i wczesnej interwencji – na bieżąco podejmowane były działania interwencyjne w oparciu o każdy sygnał ze środowiska, instytucji lub organizacji. Ponadto odbywały się spotkania zespołów interdyscyplinarnych, których działania miały znaczenie profilaktyczne i interwencyjne. Zespoły rekrutowały się zarówno z kadry OPS, jak i angażowały podmioty zewnętrzne (m.in. psychologzy i pedagodzy szkolni, dzielnicowi, kuratorzy zawodowi i społeczni, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach).
6. umożliwienie pracownikom merytorycznym specjalizowania się w wąszych obszarach oddziaływań (praca z bezrobotnymi, praca z niepełnosprawnymi, praca z chorymi psychicznie, praca z osobami w podeszłym wieku, praca z dziećmi etc.) – oczekiwanie wszechstronności od pojedynczego pracownika zagraża jego szybkim wypaleniem zawodowym i słabą jakością działań ze względu na ilość i złożoność problemów oraz bardzo zróżnicowane potrzeby różnych grup klientów – poszczególni pracownicy socjalni zadeklarowali płaszczyzny ich zainteresowań zawodowych, a w oparciu o ścieżki karier zawodowych mogą brać udział w szkoleniach specjalistycznych, stosownie do preferowanego obszaru działania. Działanie to ma charakter długofalowy, wymaga długiego szkolenia, a w dalszej perspektywie nie jest wykluczona konieczność zreorganizowania Ośrodka.
7. zatrudnienie psychologa jako konsultanta ds. profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na $\frac{3}{4}$ etatu celem prowadzenia działań o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym.
8. kontynuacja działań o charakterze superwizji wewnętrznej i weryfikacji działań pracowników socjalnych – odbywała się na bieżąco
9. pozyskanie do współpracy superwizora zewnętrznego – nie zrealizowano ze względu na wysokie koszty ewentualnego zatrudnienia specjalisty (niezależnie od formy zatrudnienia), planuje się w dalszym etapie działania.
10. poprawa bazy lokalowej w celu ułatwienia kontaktu z klientami oraz rozwoju OPS poprzez dokonanie remontów obecnej siedziby lub jej zmianę – wykonano drobne prace remontowe i porządkowe polegające na podniesieniu estetyki i funkcjonalności wewnątrz Ośrodka. Na bieżąco był wdrażany program HELIOS do obsługi świadczeń z pomocy społecznej. Dokonano aktualizacji oprogramowania antywirusowego na wszystkie stanowiska w OPS, doposażono niektóre stanowiska w sprzęt i osprzęt komputerowy, w niektórych przypadkach wymieniono stary na nowy i sprawny. Dokonano aktualizacji oprogramowania programów: finansowo – księgowego, kadrowego i płacowego. Dokonano zmian rejonów i godzin przyjęć pracowników socjalnych w celu rozładowania ewentualnej kolejki i skrócenia okresu oczekiwania. Usprawniono wypłaty świadczeń, w większości klienci korzystają z kart socjalnych i nie pobierają gotówki w kasie OPS. Zreorganizowano pracę Sekcji Świadczeń, która wydawała decyzje administracyjne na wszystkie świadczenia i obsługiwała w wyznaczonych godzinach klientów oczekujących pomocy przy wypełnianiu wniosków. Utworzono stanowisko kierownika Sekcji, co usprawniło organizację pracy w Sekcji, funkcjonowanie OPS i obsługę klientów,
11. utworzenie domu pomocy społecznej, dziennego domu pomocy społecznej, mieszkania chronionego – nie zrealizowano. Mimo wzrostu ilości osób umieszczonych w domach pomocy społecznej, nie jest to jednak liczba, która wskazywałaby na konieczność uruchamiania

tego typu placówek na terenie Miasta. W większości przypadków klienci korzystają z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w domu klienta.

Ad. MISJA 2 – POPRAWA WIZERUNKU POMOCY SPOŁECZNEJ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Założone cele strategiczne:

1. działania wspierające kierowane do najbardziej potrzebujących grup odbiorców – realizowano na bieżąco
2. rozszerzenie oferty pomocowej – realizowano na bieżąco
3. wzmacnianie umiejętności interpersonalnych i społecznych u pracowników socjalnych – realizowano na bieżąco
4. kształtowanie otwartości na zmianę roli pracownika socjalnego w społeczności lokalnej tak u samych pracowników, jak i w społeczności lokalnej – realizowano na bieżąco

Założone cele operacyjne:

1. ułatwianie klientom korzystanie ze wsparcia oferowanego przez inne podmioty zarówno na terenie Gminy, jak i poza nią (sfinansowanie kosztów dojazdów, umożliwienie kontaktu telefonicznego, pośredniczenie w załatwianiu formalności) – klienci byli informowani o możliwościach i uprawnieniach. Dostępne były na bieżąco różne druki wniosków wymaganych w innych instytucjach, które klienci wypełniali przy pomocy pracowników OPS. Ponadto na tablicy informacyjnej w siedzibie OPS dostępne były różnorodne ulotki informacyjne, ogłoszenia i komunikaty dotyczące spraw klientów. Zamieszczano na tablicy także bieżące oferty pracy. Część klientów skorzystała ze wsparcia finansowego na pokrycie kosztów dojazdu do konkretnej instytucji, wyrobienie nowych dokumentów, np. dowód osobisty bądź wykonanie badań wymaganych do zatrudnienia.
2. uruchomienie placówek całodobowych i półstacjonarnych stosownie do potrzeb społecznych – po analizie potrzeb w tym zakresie nie podjęto działań. Dane z diagnozy wskazują na konieczność ciągłego monitorowania potrzeb w zakresie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. Planuje się dalszą obserwację potrzeb i podjęcie działań stosownie do ich skali.
3. ograniczenie kierowania pomocy do osób marnotrawiących udzielone wsparcie – zrealizowano poprzez zawieranie kontraktów socjalnych z klientami, kierowanie ich do prac społecznie użytecznych, które pozwalały także na selekcję osób unikających pracy, wyłudających świadczenia z pomocy społecznej bądź pracujących „na czarno”. W przypadku marnotrawienia środków przez osoby nadużywające alkoholu pomoc ograniczana była do opłacania posiłków dla klienta i członków rodziny, zwłaszcza dzieci, natomiast w uzasadnionych przypadkach przyznawana była pomoc w formie talonów na żywność do zrealizowania w sklepie nie oferującym używek, a następnie kontrolowanie rodzaju zakupów poprzez analizę paragonów. W innych przypadkach zakupy dokonywane były pod nadzorem pracownika socjalnego, a w jeszcze innych sytuacjach klient dokonywał ich samodzielnie, lecz następnie musiał przedstawić imienną fakturę, ponieważ od tego uzależnione było dalsze wsparcie. W decyzjach administracyjnych regulowano także kwestie dotyczące zaleceń na temat form realizacji świadczenia oraz zamieszczano informacje o skutkach nie wykonania zaleceń. W razie nieskuteczności tych oddziaływań wydawano decyzje odmawiające udzielenia pomocy finansowej.

4. kontynuacja działań zmieniających formy udzielanej pomocy osobom marnotrawiącym wsparcie finansowe (bony obiadowe, talony żywnościowe, pomoc rzeczowa, pomoc w naturze) – realizowano jak opisano powyżej.
5. zwiększenie kontroli wydatkowania przyznanych środków wobec osób, które nie realizują zaleceń pracownika socjalnego – częstsze wizyty w środowisku, organizowanie wsparcia dla klientów wykazujących bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Ponadto w uzasadnionych przypadkach pomoc przyznawano w formie talonów na żywność, bonów na posiłki, kontrolowano wydatki na podstawie paragonów i faktur, dokonywano przelewów na konkretny cel.
6. wzmożenie kontroli sposobu wykorzystania przyznanej pomocy (wypracowanie kontaktów w środowisku i zwiększenie kontroli społecznej poprzez reagowanie na sytuacje niewłaściwego użytkowania pomocy społecznej) – sprawdzano informacje ze środowiska dotyczące sytuacji majątkowej klientów (zatajonej podczas składania wniosków o pomoc). W sytuacjach potwierdzenia zarzutów, podejmowano działania zmierzające do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, a ponadto występowano na drogę egzekucji komorniczej oraz powiadamiano organy ścigania i prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
7. podniesienie kompetencji pracowników socjalnych i zmiana wizerunku z roli „kasjera” na osobę wspierającą, ale i kontraktującą – realizowane na bieżąco.
8. prowadzenie badań wśród klientów – w minionym roku na bieżąco analizowane były interwencje i skargi klientów (u dyrektora OPS oraz Burmistrza i Zastępcy Burmistrza Miasta).
9. propagowanie informacji dotyczących pomocy społecznej w BIP oraz prasie lokalnej – realizowane na bieżąco. Informacje dotyczące działalności OPS zamieszczano na stronie internetowej oraz w siedzibie OPS. Ponadto w „Przeglądzie Pyskowskim” ukazały się informacje o działaniach OPS.
10. organizowanie spotkań – OPS zorganizował spotkanie „robocze” (promocyjno-organizacyjne) z przedstawicielami jednostek miejskich, w których odbywały się prace społecznie użyteczne. Ponadto zorganizowano uroczyste spotkanie z okazji Dnia Pracownika Socjalnego oraz imprezy z okazji Dnia Dziecka i Św. Mikołaja.

Ad. MISJA 3 – PODNIESIENIE JAKOŚCI PRACY I WSPÓŁPRACY WEWNĄTRZ JEDNOSTKI (OPS)

Cele strategiczne:

1. wzrost kompetencji i kwalifikacji pracowników OPS ze szczególnym uwzględnieniem pracowników merytorycznych – realizowane na bieżąco
2. zmiana stylu pracy wśród niektórych pracowników socjalnych – realizowano na bieżąco
3. właściwe kierowanie udzielanej pomocy – realizowano na bieżąco
4. praca w oparciu o zasady kompleksowego zarządzania jakością w OPS – realizowano na bieżąco
5. poprawa kompleksowości pracy z klientem – realizowano i do dalszej realizacji jako proces ciągły.

Cele operacyjne:

1. organizowanie szkoleń i treningów dla pracowników (zmiana postaw zawodowych, doskonalenie umiejętności interpersonalnych, uwalnianie się od schematów i stereotypów, podmiotowe podejście do klienta)

2. wzmacnianie postaw zawodowych otwartych na zmianę, podejmowanie nowych inicjatyw i doskonalenie zawodowe (motywowanie przez nagradzanie)
3. tworzenie przez kierownictwo atmosfery sprzyjającej przepływowi informacji oraz informacji zwrotnych
4. kontynuacja działań jasno określających zasady pracy i współpracy oraz kontroli ich przestrzegania
5. kontynuacja działań zespołowych (burza mózgów, twórcze rozwiązywanie problemów)
6. kontynuacja superwizji wewnętrznej i weryfikacji działań pracowników socjalnych przez pracowników o wyższych kwalifikacjach i kompetencjach (w obszarze diagnozy, podejmowanych oddziaływań i ewentualnych ich modyfikacji)
7. okresowe zmiany rejonów działań pracowników socjalnych
8. ciągła ewaluacja działań podejmowanych wobec jednostki lub rodziny
9. koncentracja na klientach wewnętrznych czyli praca w oparciu o zasadę, że działania jednego pracownika warunkują jakość działań kolejnego, podejmującego pracę po poprzedniku
10. wsparcie działań pracowników socjalnych poprzez możliwość korzystania z konsultacji z psychologiem
11. wsparcie dla pracowników merytorycznych poprzez profilaktykę wobec zjawiska wypalenia zawodowego (superwizor, psycholog – zatrudnienie)
12. poprawa warunków pracy pracowników (doposażenie sprzętowe, zakup nowych mebli)

Realizowane były na bieżąco, opis szkoleń i kierunków kształcenia pracowników w części sprawozdawczej. Na bieżąco organizowane były spotkania kierownictwa z pracownikami, a także kadra merytoryczna pracowała w zespołach w oparciu o zasady burzy mózgów oraz o zasady zorganizowanego rozwiązywania problemów. Omawiano na bieżąco wszelkie kwestie dotyczące jakości pracy i współpracy, poszukiwano przyczyn błędów oraz podejmowano działania zmierzające do ich eliminacji. Prowadzono kontrole wewnętrzne, dokonano zmiany rejonów pracowników socjalnych oraz godzin przyjęć klientów, weryfikowano i monitorowano działania merytoryczne poprzez system kontroli wewnętrznej (3 pracowników Sekcji Pomocy Środowiskowej akceptujących działania i plany pomocy poszczególnych pracowników socjalnych), konsultacje z psychologiem OPS, a także prowadzono wewnętrzną superwizję pracy socjalnej. Motywowano pracowników poprzez nagradzanie, pochwały, delegację kompetencji, zadań i odpowiedzialności. Wspierane były inicjatywy pracowników dotyczące udziału w szkoleniach i podwyższania kwalifikacji poprzez awanse zawodowe i dofinansowanie do kształcenia. W miarę możliwości bazowych i finansowych poprawione zostały warunki pracy kadry OPS, a jednocześnie komfort klienta, poprzez odświeżenie pomieszczeń, dokonanie drobnych remontów i przemeblowań, doposażenie stanowisk pracy w komputery, zakup mebli biurowych do niektórych pomieszczeń.

Ad. MISJA 4 – PODNIESIENIE JAKOŚCI WSPÓŁPRACY Z ZASOBAMI ZEWNĘTRZNYMI

Cele strategiczne:

1. kompleksowe działania wobec problemów społecznych – w trakcie realizacji jako proces długofalowy i ciągły
2. wzajemna wiedza dotycząca działalności merytorycznej – realizowano na bieżąco
3. wykorzystanie wszystkich dostępnych zasobów w celu rozwiązywania lokalnych problemów społecznych – realizowano na bieżąco.

Cele operacyjne:

1. zwiększenie częstotliwości spotkań zespołów interdyscyplinarnych i „międzyresortowych” – stosownie do potrzeb odbywały się spotkania, jednakże dotyczyły one „przypadków interwencyjnych”.
2. kreowanie przez kierownictwo wzorca komunikowania się i współpracy z otoczeniem zewnętrznym – podjęte były działania mające na celu „ocieplenie” i zmianę wizerunku pracownika socjalnego poprzez publikacje informacji o podejmowanych działaniach w lokalnej prasie, zorganizowanie Dnia Dziecka, Św. Mikołaja i Dnia Pracownika Socjalnego. Ponadto pracownik OPS brał udział w pracach Komisji Konkursowej powołanej przez Burmistrza oraz podejmowali współpracę z organizacjami pozarządowymi. OPS zorganizował spotkanie Zespołu ds. Przeciwdziałania Narkomanii, opracował projekt uchwały oraz program przeciwdziałania narkomanii.
3. propagowanie informacji na temat prowadzonej działalności – rozpowszechnianie informacji na stronie internetowej Miasta.
4. zapoznavanie się z działaniami i zakresem zadań innych podmiotów – realizowano poprzez udział w szkoleniach oraz w trakcie bieżących spotkań z przedstawicielami różnych instytucji i organizacji.
5. inicjowanie kontaktów z innymi podmiotami – jak wyżej
6. pozyskiwanie ich do współpracy – jak wyżej
7. kształtowanie umiejętności pracy w zespole i korzystania z zasobów szerszych niż własne (poprzez organizowanie treningów, warsztatów i szkoleń) – opisano w sprawozdaniu, w zakresie tematycznym dotyczącym szkoleń
8. wypracowanie stałych procedur kontaktowania się i podejmowania współpracy w oparciu o obowiązujące przepisy prawne oraz zasady etyki zawodowej – zrealizowano, do kontynuacji.
9. doprecyzowanie zasad współpracy, zakresu kompetencji i obowiązków poszczególnych służb – realizowano na bieżąco (porozumienie o współpracy z PUP i noclegowniami oraz schroniskami dla bezdomnych)
10. dokumentowanie podjętych wspólnie działań – realizowano na bieżąco, stosownie do potrzeb
11. organizowanie spotkań kontrolnych o charakterze ewaluacyjnym celem wzmacniania umiejętności wprowadzania zmian oraz doprowadzania działań do końca – prowadzono w ramach wewnętrznej kontroli obejmującej analizę dokumentacji sporządzanej przez pracowników socjalnych pod kątem zasadności i celowości merytorycznej. W razie uwag, wątpliwości i problemów prowadzono na bieżąco postępowanie wyjaśniające, którego celem była weryfikacja i modyfikacja zarówno treści zawartych w dokumentacji (ze szczególnym uwzględnieniem wywiadów środowiskowych), jak i samych kierunków działań przyjmowanych przez pracownika socjalnego. Ponadto w trakcie bieżących spotkań omawiano kwestie mogące wpłynąć na udoskonalenie funkcjonowania merytorycznego i formalnego OPS.
12. podejmowanie działań mających na celu zinterpretowanie przepisów prawnych, do których np. brak przepisów wykonawczych bądź w których pojawiają się luki prawne (zapytania do Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, inicjowanie działań w obszarze zmian legislacyjnych poprzez kontakt z przedstawicielami władzy ustawodawczej w państwie) – realizowano w formie zapytań pisemnych kierowanych do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz poprzez konsultacje z radcą prawnym OPS, m. in. w oparciu o decyzje Samorządowego Kolegium Odwoławczego). Do dalszej realizacji na bieżąco – stosownie do potrzeb.

13. podejmowanie działań wobec jednostki i rodziny o charakterze subsydiarnym we współpracy z innymi instytucjami pomocy społecznej, np. powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej i inne. – realizowano na bieżąco poprzez przestrzeganie zasady subsydiarności, a więc sięgano po coraz szersze kręgi pomocy dopiero po wyczerpaniu możliwości „bliższych” i łatwiej dostępnych klientowi. Zasada ta ma na celu uruchomienie w pierwszej kolejności zasobów samego klienta pomocy społecznej, następnie jego zasobów rodzinnych i środowiskowych, a w dalszej kolejności uwzględnia wsparcie instytucjonalne ze strony OPS i ewentualnie innych podmiotów, w zależności od występujących problemów.

PRIORYTETY POMOCY SPOŁECZNEJ W ODNIESIENIU DO DOMINUJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH - ewaluacja

WIZJA

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PYSKOWIC

Ad. MISJA 1

PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU (UBÓSTWO, BEZROBOCIE)

Cele strategiczne:

1. Diagnozowanie przyczyn wykluczenia społecznego
2. Podejmowanie oraz wspieranie wszelkich działań na rzecz włączenia osób i rodzin do życia społecznego
3. Wspieranie doskonalenia zawodowego kadr służb społecznych
4. Wspieranie rozwoju organizacji społecznych i ruchów samopomocowych

Cele operacyjne:

1. Prowadzenie badań, analiz oraz działań ewaluacyjnych i monitorujących w obszarze polityki społecznej, których konsekwencją będą szczegółowe programy i projekty działań wobec konkretnego problemu i konkretnej grupy odbiorców
2. Propagowanie aktywnych form radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych
3. Praca socjalna uwzględniająca zasadę subsydiarności oraz pomoc do samopomocy
4. Praca z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym kierowana na hierarchiczne zaspokajanie potrzeb (piramida potrzeb Maslow’a)
5. Wzmacnianie i praca w oparciu o zasoby jednostki i rodziny, a nie deficyty; promowanie właściwych postaw i zachowań w procesie readaptacji
6. Korzystanie z nowych instrumentów aktywizujących, np. prace społecznie użyteczne
7. Pomoc psychologiczna, pedagogiczna i socjalna dla osób i rodzin zagrożonych lub wykluczonych
8. Promowanie wolontariatu i prac społecznie użytecznych jako „przedsionka” pracy na umowę

9. Szkolenia zawodowe pracowników socjalnych pozwalające na doskonalenie warsztatu pracy, twórcze rozwiązywanie problemów oraz dostosowanie się do potrzeb klienta

10. Podejmowanie działań promujących i wspierających inicjatywy społeczne.

Prowadzone były bieżące badania potrzeb społecznych wobec indywidualnych przypadków i rodzin oraz gromadzono dane na skalę społeczności lokalnej w formie badań ilościowych (statystyka i sprawozdawczość). Działania te są niezbędne do sporządzania corocznie diagnozy problemów społecznych i określania ich rodzaju oraz skali. Wyniki niektórych z nich zamieszczono w części dotyczącej diagnozy za rok 2009 i porównań z poprzednimi latami. Na podstawie zebranych na bieżąco informacji ustalono priorytety i podjęto działania realizacji celów operacyjnych. Promowano w środowisku lokalnym ideę wolontariatu i prac społecznie użytecznych. Aktywizowano i motywowano klientów do podjęcia prac społecznie użytecznych, zawierano kontrakty socjalne, w których wspólnie z klientem określano bliższe i dalsze cele życiowe, wspierano w poszukiwaniu pracy, utrzymywano stały kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy i Młodzieżowym Biurem Pracy w Pyskowicach, weryfikowano aktywność klientów w tej dziedzinie, warunkowano udzielenie kolejnej pomocy od podjętych działań we własnym zakresie. Opracowano plan treningów na rok 2010 dla klientów borykających się z różnymi problemami. Zrealizowano drugą edycję projektu systemowego współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Trampolina – sięgaj wyżej”. Na bieżąco i stosownie do potrzeb osoby i rodziny korzystały ze wsparcia psychologa (konsultanta ds. profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną). Wspierano w ramach pracy socjalnej osoby i rodziny podejmujące działania zmierzające do polepszenia swojej sytuacji i „usamodzielnienia” dzięki mechanizmowi finansowania prac społecznie użytecznych. Praca socjalna oparta była o zasoby jednostek i rodzin, klienci postrzegani byli jako potencjalni pracownicy, a nie osoby wykluczone społecznie i marginalizowane. Poprzez kontakt z jednostkami i organizacjami w środowisku lokalnym OPS promował ideę prac społecznie użytecznych, łagodził lęki i obawy oparte o stereotypy i uprzedzenia, a przez to wspierał readaptację społeczną klientów OPS.

Ad. MISJA 2

WZMACNIANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I WSPIERANIE OSÓB CHORYCH I STARSZYCH W PEŁNIENIU RÓL SPOŁECZNYCH

Cele strategiczne:

1. Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności
2. Poprawa dostępności do informacji i uprawnień
3. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych
4. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających funkcjonowaniu osób starszych i niepełnosprawnych

Cele operacyjne:

1. Ułatwienie dostępu do świadczeń z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej (kontakt i pośrednictwo z realizatorem zadania – PCPR w Gliwicach)
2. Zapewnienie swobodnego dostępu do informacji, wniosków i ulotek dotyczących oferty PCPR, OPS i organizacji pozarządowych (wnioski o turnusy rehabilitacyjne, ulotki organizatorów turnusów, informatory o świadczeniach dostępne w siedzibie OPS)
3. Utworzenie mieszkania chronionego w Pyskowicach

4. Utworzenie dziennego domu pomocy społecznej bądź ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych
5. Utworzenie domu pomocy społecznej w Pyskowicach
6. Zabezpieczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych opiekuńczych
7. Promowanie wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
8. Angażowanie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne i podejmowanie ról społecznych
9. Kreowanie właściwych postaw przez pracowników służb społecznych (OPS)

Zgodnie z wnioskami zawartymi w diagnozie problemów społecznych, dominujące problemy to starość, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Z roku na rok skala problemów rośnie, a więc także w 2009 roku prowadzono szczegółowe badania jakościowe za pomocą takich narzędzi jak wywiad środowiskowy, zmierzające do precyzyjnego określenia potrzeb indywidualnych w omawianym zakresie. W zakresie celów obejmujących utworzenie mieszkania chronionego, dziennego domu pomocy społecznej i domu pomocy społecznej, po zdiagnozowaniu potrzeb w tym zakresie, stwierdzono, że nie występują one jednak w takiej skali, aby podejmować działania. Najważniejszą kwestią była realizacja obowiązkowego zadania gminy z ustawy o pomocy społecznej, tj. świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. OPS brał udział w pracach związanych z przeprowadzeniem i rozstrzygnięciem konkursów na realizację tego zadania. Ponadto na bieżąco monitorował potrzeby w skali gminy i przedstawiał stosowne informacje dotyczące bieżących wydatków oraz przyszłych potrzeb. W siedzibie OPS znajdowały się wszelkie druki wymagane wobec osób niepełnosprawnych, dostępne dla nich w ilościach odpowiadających potrzebom. Druk i kopiowanie wniosków odbywało się w ramach środków własnych OPS. Klient ma także możliwość pobrania druków w siedzibie PCPR w Gliwicach, jednakże byłoby to ograniczeniem dostępności dla mieszkańca Pyskowic, dlatego też podjęto działania mające na celu zaspokojenie tych potrzeb w OPS w Pyskowicach. Ponadto w siedzibie OPS dostępne były ulotki informacyjne oraz broszury dotyczące problematyki niepełnosprawności, a także możliwości i uprawnień osób niepełnosprawnych do skorzystania z różnorodnych form wsparcia. W niektórych przypadkach z urzędu występowano o ustalenie stopnia niepełnosprawności, wyrobienie stosownych dokumentów bądź wyczerpująco informowano klientów pisemnie i ustnie o ich uprawnieniach. Wszelkie te działania zmierzały do podniesienia poziomu samodzielności w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych. Poprzez kontynuację współpracy z Parafią Św. Mikołaja oraz podpisanie umowy o wolontariacie z wolontariuszem promowana była zarówno idea wolontariatu, jak i angażowania osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne. Procesem ciągłym było i jest kreowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności i starości. Propagowanie praw i podmiotowości osób starszych najczęściej przejawiało się poprzez działania edukacyjne w relacjach z osobami prywatnymi i podmiotami także realizującymi opiekę nad długotrwale chorymi. Działania te polegały na wpływaniu na zmianę stereotypowego postrzegania osób starszych i niepełnosprawnych, a zwłaszcza chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie jako osób niedołącznych, niezdolnych do odczuwania, przeżywania czy decydowania o własnym życiu. W każdej sytuacji, kiedy kadra OPS spotykała się z takimi postawami, podejmowała działania zabezpieczające prawa tych grup klientów, czuwając nad działaniami innych służb społecznych bądź osób prywatnych.

Ad. MISJA 3

WSPIERANIE RODZINY W PROCESIE WYCHOWANIA

Cele strategiczne:

1. Wspieranie wychowawczej, edukacyjnej i kulturowej funkcji rodziny
2. Promowanie rodziny jako wartości
3. Przygotowanie dzieci do życia we współczesnym społeczeństwie

Cele operacyjne:

1. Wzmocnienie poradnictwa rodzinnego
2. Długoterminowa praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi i patologicznymi, niezależnie od udzielanej pomocy materialnej
3. Podjęcie działań o charakterze terapii rodzinnej (zatrudnienie psychologa, pedagoga lub terapeuty rodzinnego w OPS)
4. Rozszerzenie działań Konsultanta ds. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w OPS poprzez poradnictwo, profilaktykę, terapię, mediacje rodzinne, pedagogizację rodziców – konieczność zwiększenia wymiaru czasu pracy Konsultanta z ½ na cały etat
5. Wzmocnienie działań komplementarnych i interdyscyplinarnych wobec rodziny poprzez umocnienie współpracy z innymi podmiotami (szkoła, kuratorzy rodzinni, PCPR, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, policja)
6. Organizowanie uczestnictwa rodzin w zajęciach o charakterze terapeutycznym (obozы terapeutyczne dla rodzin dysfunkcyjnych, treningi wychowawcze, budżetowe, spotkania z pedagogami szkolnym, kierowanie na terapię do Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego, Punktu Interwencji Kryzysowej, umożliwienie dzieciom uczestnictwa w zajęciach świetlic socjoterapeutycznych, prowadzenie cyklicznych spotkań z rodzinami przez Konsultanta ds. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w OPS)
7. Organizowanie wsparcia materialnego dla rodzin (pomoc finansowa, dożywianie, pomoc rzeczowa, dofinansowanie do wyjazdów dzieci na wypoczynek)
8. Organizowanie uczestnictwa rodzin w imprezach promujących i wzmacniających wartości rodzinne (Dni Rodziny w Pyskowicach).

W minionym roku OPS realizował poradnictwo rodzinne poprzez prace socjalną, konsultacje i terapię psychologiczną oraz w oparciu o nowoczesną metodę pracy VIT. Konsultant ds. profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną we współpracy z właściwymi dla rejonów pracownikami socjalnymi podejmowali działania długofalowe wobec rodzin dotkniętych bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Szczegóły merytoryczne omówiono w części sprawozdania dotyczącej działalności Sekcji Pomocy Środowiskowej.

PODSUMOWANIE

Biorąc pod uwagę zawarte w niniejszym opracowaniu dane dotyczące diagnozy problemów społecznych, analizę zjawisk na przestrzeni czasowej oraz analizę wydatków związanych z realizacją ustawowych zadań, a także ocenę poziomu i sposobów realizacji :Programu pomocy społecznej na lata 2007 – 2011” można stwierdzić, że określone w „Programie” misje, cele strategiczne i operacyjne, mimo tego, że w znaczącej części były lub zostały zrealizowane, należy nadal realizować, zgodnie z zasadą ciągłego doskonalenia w TQM. Wynika to z faktu, że podjęte już działania należy doskonalić, na bieżąco monitorować i modyfikować, w zależności od potrzeb, natomiast zaniechanie tych działań zagrażałoby dalszej realizacji programu w kolejnych latach. Wynika to z zależności tych procesów od ich ciągłość, a nie doraźnej i okresowej działalności.

Skuteczność może wzrastać pod warunkiem ich nie zaprzestawiania. Poza tym niezbędne jest badanie i analizowanie potrzeby i problemów społecznych oraz dokonywanie okresowych pomiarów poziomu ich zaspokojenia, a także badanie poziomu zadowolenia klientów. Ze względu na priorytety ujawnione w diagnozie, tj. potrzeby osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych planuje się wzmocnienie ścisłego monitorowania bieżących potrzeb, co pozwoli na właściwe zaplanowanie środków na cele związane z realizacją usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz pokrywanie kosztów pobytu w domach pomocy społecznej.

Ewaluację programu planuje się w 2011.